

Община Аксаково	Радослав Маринов, водещ финансов анализатор r.marinov@bcra-bg.com
	Весела Величкова, финансов анализатор v.velichkova@bcra-bg.com
	Николета Колева, финансов анализатор n.koleva@bcra-bg.com

	Първоначален рейтинг 04.02.2015	Актуализация 25.02.2016
Кредитен рейтинг на община Аксаково		
Дългосрочен рейтинг:	BB+	BBB-
Перспектива:	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	B	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A- (BG)	A (BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG)	A-1 (BG)

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) присъжда на община Аксаково следните рейтинги:

- **Дългосрочен кредитен рейтинг BBB-, перспектива: стабилна, краткосрочен кредитен рейтинг а-3;**
- **Дългосрочен рейтинг по национална скала А (BG), перспектива: стабилна, краткосрочен рейтинг по национална скала А-1(BG).**

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община (http://www.bcra-bg.com/files/file_318.pdf).

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите,

Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

Политическата обстановка към момента на изготвяне на доклада може да се определи с относителна стабилност. През октомври 2015г. в България се проведеха местни избори, които не доведоха до съществени размествания сред политическите пластове.

За първото тримесечие на 2015г. страната отчита значително висок реален ръст на БВП – 2.2% спрямо същото тримесечие на предходната година (при 0.2% за Q1 2014г.), а през следващото (Q2 2015г.) темпът се запазва почти непроменен – 2.3%, като отчетената стойност е малко под тази за същото (второ) тримесечие на предходната година (2.6%).

През първата половина на 2015г. инвестициите в страната се запазват на нива сходни с отчетените през същия период на предходната година, въпреки наблюдавания спад в инвестиционните потоци през втората половина на 2014г. (в сравнение с отчетените стойности за 2013г.).

Забелязва се леко подобрение в условията на пазара на труда, изразено в намаление на коефициента на безработица, но нивата се запазват високи.

Ценовото равнище в страната отчита спадове през месеците от началото на 2014г., което води до засилване на дефлационните процеси. След февруари 2015г. се забелязва постепенно понижение в стойността на отчетената дефлация.

В резултат на политическата и икономическата нестабилност на страната, наблюдавана през 2014г., към края на годината се отчита значително нарастване в бюджетния дефицит, както и нарастване в степента на задлъжнялост на България. Повишението на дълга продължава и през 2015г., докато в бюджета се забелязва подобрение.

За банковата система събитията през 2014г. доведоха до появата на потенциална опасност за банковите институции от задълбочаване на банковата криза и засягане на по-голям брой участници в този сектор. Въпреки повишения риск във финансовата система, породен от отпадането на един от основните играчи и опасност от отпадане на втори, банките в България запазиха стабилността си. За деветмесечието на 2015г. банковата среда може да се определи като стабилна, като за това свидетелстват високите капиталова адекватност и ликвидност на активите, както и ръстът в привлечените депозити. Делът на класифицираните кредити бележи понижение, което съдейства за подобрението на балансите на банките в страната.

Собствените приходи на общините в страната нарастват през 2014г., като темпът им на ръст (3.7%) е по-нисък от този за предходната година (6.9%), но е по-висок от този за 2012г. (1.4%). Силно намалява обаче броят на общините, които са увеличили собствените си приходи на годишна база – 139, при 192 за 2013г. спрямо предходната. За втора поредна година нарастват разходите за местни дейности (вкл. дофинансиране на държавните), при това с по-висок темп спрямо предходната година – 15.3%, при 5.6% за 2013г. Положителен фактор представлява чувствителният ръст на капиталовите разходи¹ – 53.3%, при 11.8% за 2013г. Продължават да намаляват просрочените задължения на общините, и след спада от 2.6% за 2013г., през 2014г. той възлиза

на 5.9% на годишна база, а размерът им е 159.3 млн.лв. Същевременно обаче към момента има общини в силно затруднено финансово състояние до степен, при която не са в състояние да извършват публични услуги.

През периода на актуализация са настъпили промени в нормативната база, регулираща дейността на общините. В Закона за общинския дълг са приети изменения, съгласно които общините ще могат да поемат краткосрочен дълг за финансирането на публични услуги при временен недостиг на средства, възникнал при временни касови разриви по бюджета, а също и за плащания по проекти, финансирани със средства от ЕС. Отпаднаха са текстовете от закона, регламентиращи източниците, от които може да се извършват плащания по общинския дълг.

Към момента в процес на обсъждане е **проект за промени** в Закона за публичните финанси, който дефинира набор от критерии за определянето на една община като община с финансови затруднения. Предвижда се процедура за финансово оздравяване на тези общини и въвеждане на оздравителен план, както и възможност за подпомагане с временен безлихвен заем от държавата, чиито параметри ще се определят от министъра на финансите.

През 2014г. е налице забавяне на темпа на нарастване на населението на община Аксаково, като на годишна база той възлиза на 0.3%. Тази динамика е на фона на продължаваща тенденция на спад в населението на страната, като за 2014г. понижението възлиза на 0.6% на годишна база. Делът на трудоспособното население в Аксаково се запазва близък до средния за страната.

През 2014г. произведената продукция от предприятията на територията на община Аксаково бележи ръст от 7.6% на годишна база, като водещ отрасъл се запазва преработващата промишленост. Ръст е налице и в извършените инвестиции от предприятията (6.3% спрямо 2013г.), като и по този показател водеща е преработващата промишленост.

Община Аксаково реализира намаляващ резултат от оперативна дейност, който обаче

¹ С бюджетни средства.

остава положителен. Свива се и отношението му към приходите за местни дейности – съответно от 23.7% през 2013г. до 12.4% през 2014г. и 10.5% през последната година. Резултатът от инвестиционна дейност се запазва отрицателен и е свързан с мащабните инвестиционни проекти на общината.

През 2015г. собствените приходи на Аксаково нарастват с 8.5%, в т.ч. ръст от 11.6% на данъчните постъпления. При неданъчните приходи основно перо се запазват таксите, при които е налице спад от 8.2%, в т.ч. спад от 6.3% на такса битови отпадъци, която е с най-голяма тежест. За сметка на таксите значителен ръст през последната година се наблюдава при доходите от собственост (69.4%), главно по линия на наемите на земя. Субсидиите и трансферите са значителни по размер, но с отрицателен знак, което се дължи на трансферите във връзка с изпълнение на проекти по оперативни програми.

Община Аксаково не отчита просрочени задължения към края на ноември 2015г.

През 2014г. разходите за местни дейности и дофинансиране на общината нарастват с 1.6% на годишна база, като повишението е по линия на текущите разходи (ръст 9.9%), докато при капиталовите разходи с бюджетни средства е налице значителен спад от 30.2%. През 2015г. общите разходи продължават да нарастват, като отчитат ръст от 11.9% на годишна база. Промяната е основно по линия на значително повишение на инвестициите, които нарастват с 67.1%, докато текущите разходи отчитат слаб ръст от 2.7%.

В структурата на разходите по функции се забелязва запазване на тенденцията на спад в дела на разходите за благоустройство от 39.4% за 2013г. до 36.4% за 2014г. и 27.1% за 2015г., за сметка на ръст в дела на разходите за общи държавни служби, който достига 31.3% през последната година. С 8.5 п.п. до 19.6% се повишава делът на разходите по функция Икономически дейности и услуги.

През ноември 2015г. е завършен проектът за изграждане на регионалното депо за битови отпадъци при с. Въглен. Системата включва депо, сепарираща и компостираща инсталации, които ще обслужват близо 365 хил. души от

общините Варна, Аксаково и Белослав. Общата стойност на съоръжението е 34.4 млн.лв. От тях 23 млн.лв. са финансирани по ОП "Околна среда", 4 млн.лв. – от националния бюджет, и общо 7.4 млн.лв. съфинансирани от основния бенефициент по проекта – община Аксаково, както и от общините Варна и Белослав. Площадката ще функционира пет години - до 2019г., а след това по план в периода 2020-2034г. трябва да бъдат изградени още две клетки.

Друг ключов проект е „Подобряване на градската инфраструктура за питейни и отпадъчни води в гр. Аксаково“ по ОП „Околна среда“ с общ бюджет 11 276 хил.лв., който е приключен през май 2015г. Изпълнени са инфраструктурни мерки за подобряване на водоснабдителната и канализационна система на гр. Аксаково. С реализацията му се подобрява и доразвива екологичната инфраструктура в града, увеличава се броят на населението, чиито отпадъчни води напълно се третират.

През юли 2015г. е завършено изпълнението и на водния проект за с. Кичево на стойност 1 022 хил.лв.

За разлика от 2013г., когато цялостната капиталовата програма на общината е финансирана в голяма степен със собствени средства (62.5%), то през следващите две години капиталовите разходи са финансирани почти изцяло със средства от Европейския съюз – съответно 93.5% през 2014г. и 97.1% през 2015г.

Сравнителният анализ, изготвен от БАКР, съпоставя основни финансови показатели на община Аксаково (изчислени на глава от населението) със средните за страната, както и със стойностите на група общини със сходен брой население. По отношение на общите приходи и приходите за местни дейности на глава от населението Аксаково се позиционира неблагоприятно спрямо двете групи, но запазва добрата си позиция по собствени приходи на глава от населението.

На проведените през есента на 2015г. местни избори Атанас Стоилов (ПП „ГЕРБ“) печели на първи тур със 73.99% от гласовете, като това е

началото на петия му мандат. Общинският съвет продължава да е 17-членен.

БАКР изготвя финансова прогноза на общината за периода 2016-2018г. Получените резултати показват, че при развитие, сходно с прогнозираното, община Аксаково ще реализира положителен оперативен резултат през целия прогнозен период. Свободният паричен поток е отрицателен, но се покрива изцяло от наличностите по сметки.

Положително влияние върху рейтинга на общината може да окаже повишение на резултата от оперативна дейност, както и затвърждаване на тенденцията на ръст в собствените приходи, нарастване на събираемостта на основните данъци и такси.

До понижение на рейтинга могат да доведат увеличаване на задлъжнялостта и натрупване на просрочени задължения, формиране на отрицателен резултат от оперативна дейност.

Предвид специфичния рисков профил на общината, както и състоянието на общата законова регулация на общините в България, базовият рейтинг беше определен на ниво BBB-. Дългосрочният рейтинг по националната скала A (BG) и краткосрочният A-1 (BG) бяха присъдени въз основа на позиционирането на рейтинговите характеристики на общината в сравнителен план спрямо другите общини в България.

Основни финансови показатели в лева

(лева)	2015	2014	2013
Приходи за местни дейности, в т.ч.	2 543 421	5 879 318	6 203 580
Собствени приходи	4 260 408	3 926 556	5 047 112
- данъчни приходи	1 816 121	1 627 840	1 703 172
- неданъчни приходи	2 555 293	2 515 699	3 343 940
Субсидии и трансфери за местни дейности	-1 716 987	1 952 762	1 156 468
Капиталови разходи с бюджетни средства	1 231 138	736 914	1 055 030
Обща капиталова програма	19 385 634	11 648 229	1 675 516
Оперативен резултат	268 047	729 324	1 468 883
Оперативен резултат преди лихви	328 974	772 359	1 468 883
Резултат от инвестиционна дейност	-3 484 174	-7 253	-332 177
Дефицит/излишък за местни дейности	-3 216 127	722 071	1 136 706

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Членовете на Рейтинговия комитет разгледаха доклада за кредитен рейтинг на община Аксаково и обсъдиха факторите, определящи кредитния ѝ рейтинг.